

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

M. N. MUZEUM
Hírlap Felelős szerkesztő: Éder János.
Kiadó és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel

Fordul a kocka.

Rövid napok képesek az emberek, nemzetek és világrészek életében lényeges változásokat előidézni. Nem marad minden a régiben, fordul a kocka, gazdagokból szegények szegényekből — koldusok lesznek. Körülbelül ilyen a mai általános helyzet.

Amerikából, különös és ropantul érdekes hírek érkeznek. Minden tekintetben megérdemlik, hogy a legnagyobb figyelmet szenteljük nekik és hogy tőlünk telhetőleg a legnagyobb igyekezettel gondoskodjunk ezen hírek minél szélesebb körben való terjesztéséről.

Arról van szó, hogy *Amerikában elfogyott a pénz.* Lehet ezt gazdasági válságnak, pénzügyi rázkódásnak, krachtnak, dezutnak és a jó Isten tudja, mi mindennek nevezni; ámde akárminek is elnevezzük, a nóta vége mégis csak az, hogy *Amerikában elfogyott a pénz.*

Hogy miképpen történhetett meg ez a csoda, hát erről sok mindent lehet mesélni, minthogy regélnék is.

Kitünő és nagy tudású közgazdászok elmagyarázzák hosszasan, szárazon és tudákosan, hogy a gazdasági fejlődés természetes evolúciója együtt jár e muló tünetekkel, melyek szinte fényes és csalhatatlan

bizonyítékai a haladásnak és kimutatják, hogy nagyszabású gazdasági élet el sem képzelhető ilyen mozgalmak nélkül.

Mi azonban egyszerűen azt állítjuk, hogy a nagy amerikai válság nem mutat egyebet, mint azt, hogy a mi Amerikában történt, az nem fejlődés, hanem machináció.

Figyelmeztető szót kell intézni a kivándorlókhöz. Meg kell mondani a népnek, hogy ne menjenek ki Amerikába, mert ott nincs kereset, a mit élénken bizonyít az a körülmény, hogy honfitársaink mostanában ezrenként térnek vissza szülő hazájukba. És szomorúan, lerongyolva, kétségbeesve térnek haza. *Amerikában elfogyott a pénz.* Nem kell a munkás; nincs kereset; de van nyomor és szenvedés.

Politikusok, nemzetgazdászok, államférfiak verejtékes homlokkal keresték, kutatták azt a csodaszert, amellyel az amerikai kivándorlást csökkenteni lehetne.

Hiába való volt minden fáradásuk. Akármit tettek, akármit próbáltak, a nép ezrével tódult Amerika felé és itt hagyva hazát, családot, mindent, mentek ki az ujvilágba, pénzt, vagyont szerezni.

Nem tagadjuk, szereztek is. De ennek most vége van.

Amit a mi politikusaink, nem-

zetgazdászaink, minisztereink hiába kerestek, t. i. azt a csodaszert, a mely a kivándorlást csökkenteni tudná, azt feltalálták Amerikában, a találmányok hazájában. Feltalálták. Meg van.

A csodaszert a pénzhány. Elfogyott a pénz. Nincs kereset. Sorra csukják be a gyárakat, százezrével eresztik el a munkásokat.

A legnagyobb vasúttársaságok visszavonják a vagon és lokomotív megrendeléseket. Ez pedig nagyon sokat jelenr. Hát bizony a milliomosairól híres Amerikában sem rózsásabbak a viszonyok, mint Európában. A nagy pénzválság érezhető és föllelhető imár széles e világban.

Tessék a vármegyék összes községekben dobszóval hirdetni, hogy Amerikában sincs munka, hogy a gyárak részben leszállítják, részben pedig egészen beszüntetik az üzemüket.

A hatóságok figyelmeztessék hirdetemény útján a lakosságot, hogy ha kivándorolnak, nyomor és nélkülözés vár rájuk, de munkát nem kapnak, mert nincs.

A kivándorlási ügynökök persze azt bölcsen elhallgatják, sőt tagadják. De a hatóságoknak kell a népet a való helyzetről az igazsághoz hiven felvilágosítani.

T Á R C A.

Audiencián.

Ita: FEHÉR JENŐ.

A miniszter várótermében mintegy harmincan lesték a perczet, hogy ő excellenciája legmagasabb színe elé kerülhessenek. Töbnyire tanárok, tanítónők, akik személyes bemutatkozása révén gyorsabb előmenetelt, legrosszabb esetben áthelyezést reméltek, itt-ott egy pap, aki lila színű czingulusán babrált és leghöbb vágya az volt, hogy olvasó vagy éneklő kanonokká lehessen. Az egyik közülük most felkelt a puhára párnázott bőrpamlagról és kissé táncoló léptekkel odalejtett a titkár asztalához.

— Sokáig késik öngyméltósága — mondotta panaszos hangon — már félegyre jár az idő, holott az audiencia tizenkét órára van kitűzve.

— A kegyelmes ur valószínűleg a parlamentben van elfoglalva — felelte a titkár, miközben szemével átfutott a kihallgatásra jelentkezettek névsorán.

E pillanatban megszólalt a villamos csengő, melynek hangjára a titkár felugrott a székéről.

— Pardon, — mondá — az államtitkár ur hivat.

Azzal kirohant.

Pár perc múlva újra megjelent a teremben és fenhangon mondá:

— A kegyelmes ur, parlamenti elfoglaltsága miatt ma nem tarthatja meg személyesen az audienciát. Helyette az államtitkár ur fogja önöket fogadni.

A kijelentésre sokan ajkbigyesztéssel feleltek.

— A kik a kegyelmes ur személyéhez bármi okból ragaszkodnának, folytatta a titkár — sziveskedjenek a legközelebbi audienciához jelentkezni, és a mai listáról magukat töröltetni.

A listáról több mint a fele a jelentkezetteknek törölte a nevét és távozott.

Alighogy elmentek, megnyílt az egyik ajtó és az államtitkár lépett be rajta. A nélkül hogy ügyet vetett volna a hajlongásokra, keresztül sietett a várótermen és benyitott a fogadószobába, melynek ajtaját behuzta maga után.

A titkár még egyet-mást javitgatott a listán, azután fölkel, hogy bevigye az irást az államtitkárnak.

— Bocsánat, titkár ur, egy szóra!

Egy fiatal nő ajkáról hangzottak e szavak. A titkár megállt és szemügyre vette a nőt. Körülbelül harminc éves lehetett. Kissé elvirult, de még mindig szép volt. Valamivel magasabb a közepesnél. Karsu termetén egyszerű fekete ruha feszült meg. A kalapjáról átetsző lila fátyol hullott az arcára, amely zavarodottnak látszott amiatt, hogy a figyelmet magára irányította.

A titkár kérdőleg nézett rá. A nő

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4 — korona

Mondják meg a népnek, hogy milyen veszedelmek várnak rájuk. Isten és ember ellen való véték most utnak engedni az embereket Amerikába.

A kétségbeejtő rossz gazdasági viszonyaink között az egyetlen örvendetes momentum, hogy csökkenni fog a kivándorlás.

Tartsuk itthon a munkaerőt és igyekezzünk azt ellátni munkával.

Egyedül a komoly, kitartó, öntudatos munka képes ezt a züllésnek indult szerencsétlen országot még talpra állítani.

Újévi ajándék a magyar iparosnak és magyar közművelődésnek.

Nagy Széchenyi halála óta, aki 40 ezer forint, egész évi jövedelmét áldozta a magyar közművelődésnek, az Akadémiának — ezideig csak frázisokkal mozdították elő a nemzet nagy »apái« és ugynevezett »bölcséi« a magyar ipari és kultura ügyét.

Ezt a szép szokást különben néhai Verböcsey mestertől tanulta el a nagypipáju és nagyhangu magyar, mert tényleg a hazafias ígéretekkel sem üzik iparszerűleg olyan nagy sikerrel, mint itt ezen a szerencsétlen, kánaáni földön, ahol a hatóságok — a miniszterektől kezdve az utolsó Durbints sógorig, csak elvileg pártolják a magyar ipart és kulturát — de gyakorlatban fáznak a legcsekélyebb tétől is.

Annál nagyobb örömeinkre szolgál az ellenkezőt látnunk a közigazgatási apparatus egyik hivatalfőnökében.

Ugyanis Dr. Csucs János főszolgabíró az Uránia Tudományok Egyesületéhez intézett határozatában kimondta, miszerint egyelőre 3 hónapon keresztül mozgólényképek bemutatására senki másnak nem ad rendőrhatalósági engedélyt, csak az itteni iparosifjusági közművelődési egyesületnek. Részint azért, hogy támogassa a Szabad tanítás eszméjét, amelyet a nevezett ifjusági közm. egyesület vett programjába, részint azért, hogy pártfogolja a magyar iparosokat, és azoknak kulturális törekvéseit.

Bizony Nagy Magyarországot csakis művelt, vagyonos és erkölcsös iparos osz-

közelebb lépett hozzá és halkabb hangon mondá:

— Szeretnék utolsóinak maradni!
— Amint parancsolja! Szabad kérem a neyét?
— Kardos Béláné.

— Megkezdődött a kihallgatás. Alig egy-két percig tartott mindenik. Egyik a másik kezébe adta a kilincset. Félkettő tájban a titkár végre Kardos Béláné nevét hívta fel.

Kardosné fölkel, a nagy tükörben még igazgatott valamit a kalapján, aztán benyitott a fogadószobába.

Az államtitkár a nagy íróasztal mellett állott és a belépőnek könnyed meghajlással fáradt fejbiccentéssel viszonzotta. Mivel lehetek szolgálatára, asszonyom?

— A férjem dolgában bátoroktam méltóságod elé járulni...

— A férje tanár?

— Az alsó szomolnokai gimnáziumban a magyar nyelv tanára és a legfőbb óhajtásom az, hogy a fővárosba kerüljön.

— Bajos, nagyon bajos... — mormogta az államtitkár.

Kardosné visszahajította a fátyolát. Az államtitkár arcán a megdöbbenés árnyéka suhant át. Fürkésző tekintettel nézte a szép vonásokat, amelyek mintha régi emlékeket ébresztettek volna fel benne.

— Régóta férjnél van?

tály által lehet megvalósítani, nem pedig hazafias frázisokkal, amelyekkel tudatlan parasztokat és romlott erkölcsű hülye magánasokat maszlagolnak Werböcsey utódai.

A magyar családi közigazgatás eddig távol tartotta magát a közművelődés, ipar támogatásától, kinevette, vagy apró szekatúrákkal üldözte, elnyomta, sőt az 1884. évi XVII. t.-c. végrehajtásával segített tönkre tenni a magyar iparos osztályt.

Ezekkel az apró szekatúrákkal nyomta el sok helyütt azokat a törekvéseket is, hogy a színészetnek, magyar dalos köröknek, festő iskoláknak legyen népszerűségük, létjoguk ebben a tenyészetet élő országban, amelyben a társadalmi nem állami életet, de csak állami életet él, túlekedve, marakodva az idegenből felénk dobott konkok fölött.

Ezek a felénk dobott konkok aztán elnémetesítették művészetünket, a francia példák utánzása ugyszólván prostituálta színházainkat, műveltségünket pedig lealjasította raffinériává és majmolássá.

Pedig a magyar fajban őseje rejlik a kulturának, lévén ez a világ legtanulmányosabb népe, amelylyel fájdalom hatóságaink Nagy Mátyás halála óta nem törődtek.

A magyar közigazgatásnak csongrád járási főszolgabírója: Dr. Csucs János országra szóló üdvös és követésre méltó példát mutatott, mikor a hatalom erejével a magyar iparosok kulturális törekvéseit pártfogásába vette, s ezeknek a kisemberek hóna alá tette a hatalom erős karjait.

Ez az első eset Magyarországon, hogy nemcsak méltónak találta végre a közigazgatás frázisok helyett saját karjaival felemelni a kultura és ipar ügyét — sőt első eset, hogy védelmére is mert volna kelni önként e két hazafias törekvésnek, az ipar és kultura ügyének.

A közigazgatás eddig csak akkor lépett sorompóba, ha az abrakról, a saját érdekeiről volt szó: mert eddigi kongresszusaiiban egyetlen hangot sem hallottam sem a közegészségügy, sem az ipar, sem a magyar kultura támogatásáról.

Az ország négy hazafias kulturegyesületének nagynevű elnökei és a kereskedelmi miniszter örömmel láthatják, hogy immár van olyan eset, olyan példa is — amely tettekből áll, és nem frázisokból, amelylyel a magyar Corpus Juris Werböcsey óta bővelkedik.

Dr. Hollósy.

— Tizenkét éve.
— A leányneve?
— Az vagyok akinek méltóságod gondol: Vermes Ilona.

— Lám, lám... — mondá halk hangon az államtitkár, — nem akart feleségül jönni hozzám. Igaz, hogy akkor egészen kis hivatalnok voltam a tanfelügyelőségnél...

— Nagyon sokszor gondoltam azóta méltóságodra. De a jóságát nem akartam igénybe venni... Ma is abban a hiszemben voltam, hogy a miniszter ur elé kerülök és csak a véletlen...

— A véletlen huncutkodott, ugye bár?

Kardosné mosolygott. Ez a mosoly éles vonalban kirajzolta azt a ráncot, amely a szeme szögletében addig rejte maradt. Az államtitkár észrevette.

— A mi a kérését illeti, biztos ígéretet nem tehetek. Két-három év múlva... talán. A kérvényét minden esetben hagyja itt...

Azzal biccentett a fejével. Kardosné meghajította magát. Zavarában alig találta meg a kilincset.

Mikor a lépcsőházba ért, a karmanlyujából kivette a kis tükrét és belenézett. A szeme könnyelabadt és az egyik könnycsepp ráhullott a kis tükörre...

UJDONSÁGOK.

— **Kinevezések a vármegyén.** Kelemen Béla dr. főispán Molnár Jenő dr., orsz. képviselőt várm. tiszteletbeli ügyészé, Vajda Antal dr. szerkesztőt tb. várm. aljegyzővé, Hercegh József dr. és Kövér Imrét a központhoz, Csemegi Gyulát a csongrádi szolgabírószághoz közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

— **25 éves jubileum.** Golián István m. kir. adótárnok a napokban töltötte be szolgálatának 25-ik esztendejét. Ebből az alkalomból tisztviselő társai és jó barátai tegnap este a Polgári Körben sikerült társas összejövetelt rendeztek. Szép és nemes cselekedet az ilyen jubileum tartás mindenkor, ha az egyén teljesen önzetlenül, társadalmi és politikai kufárkodás nélkül futotta be pályáját s mivelhogy a tegnapi ilyen volt, a jubilánsnak mi is szívből minden jót kívánunk.

— **Szabad előadások.** A polgári iskola tanári testülete mult vasárnap is olytatta szabad előadásainak műsorát. Sighy Mihály a magyar nyelvről, annak fejlődéséről tartott előadást. Ma d. u. 5 órakor Szokoly József, a praktikus földmérésről értekezik.

— **Egy elmebeteg rémtette a szentesi kórházban.** A vármegyei közkórházban szörnyű eset történt karácsony másnapján: egy elmebeteg a szó szoros értelmében agyonverte egy — vele egy cellában volt beteg társát, aki a szenvedett súlyos sérülések következtében, melyek testét összezuatták, meg is halt. Az eset — értesülünk szerint — a következő: Zsibók Mihály szegvári illetőségű elmebeteg december 23-án be szállították ápolás végett a vármegyei közkórházba. Az elmebajos embert egy Grünfeld Mór nevű másik elmebeteggel egy szobába helyezték el, aki temesvári illetőségű. A két beteg talán karácsony másnapján összekülönbözött, Zsibók Mihály meg is ütötte a társát s valószínűleg ugy viselkedett, mint az őrzöngők, mert a dolog vége az lett, hogy az ápolók megkötözték. Idáig nem lett volna baj. Nem ritka eset az, hogy dühöngeni kezdő elmebetegre kényszerzubbonyt adnak, vagy megkötözik. Baj azonban, sőt végzetes hiba és bűn, hogy az így megkötözött embert magával tehetetlenül magára hagyták a másik, beszámíthatatlan elmebeteggel, akit megütött, sőt az ápolók még azzal a kötelességszerű óvatossággal sem éltek, hogy a két beteget ez alatt állandó megfigyelés alatt tartsák. Így esett aztán meg, hogy az őrizetlenül maradt Grünfeld rávetette magát a megkötözött másik elmebetegre és amire az ápolók a nagy zajra figyelmessé téve, oda siettek, már csaknem agyontaposta úgy, hogy a szerencsétlen Zsibók másnap éjjelre, a szenvedett sérülések folytán meghalt. A halottvizsgálatot teljesített Cukermann Soma dr. kerületi orvos az esetről kötelességszerűen jelentést tett a kapitányságon, Rimely Dezső dr. igazgatófőorvos pedig a járásbírószághoz vizsgálatot kért az elmebaj-osztály ápolói Kalapis Béla és György István ellen, akiket Engelthaler bíró le is tartóztatott, miután az volt a gyanú ellenük, hogy az elhalt elmebetegten talált sérülések egyrészt őik okozták. Értesülésünk szerint a bíróság azóta a két letartóztatottat kihallgatva, szabadon bocsátotta. Természetes, hogy a kórház igazgató főorvosa viszont elbocsátotta őket a szolgálatból.

— **Szilveszter estély.** A csongrádi jóteknony nőegyesület m. hó 31-én a kaszinóban szépen sikerült Szilveszter-estélyt

rendezett, mely erkölcsileg és anyagilag kitűnően sikerült. Ha a jelek nem csalnak, az egyesület még e hóban ismét fog tartani egy kellemes estét.

— **A kisgazdák kongresszusa Szegváron.** Az országos kisgazdakongresszus Szegváron, általános érdekű határozatot hozott a papi és egyéb latifundiumok parcellázása érdekében. A papi nagy birtokok, amint az elfogadott javaslat mondja, utját állják a magyar nép terjeszkedésének és egyik főközözi, hogy a legmagyarabb vidékekről is megindult a kivándorlás túl az oceanra, Keserü János kétszázholdas gazda ismertette a kongresszuson a hitbizományi s papi föld állami megváltására vonatkozó javaslatot, mire a kongresszus egyhangulag a következő kérvénynek a törvényhozáshoz való felterjesztését határozta el: „Tisztelt képviselőház! Magyarország számos kisgazdaképviselői 1907. évi december hó 26-án Szegvár (Csongrád megye) községében tartott nagy gyűlésükön mely tisztelettel fordulnak a képviselőházhoz a következő kéréssel: Tekintettel arra, hogy a magyar állam által az egyházaknak adott, ugynevezett papi javak, jószágok, dominiumok, latifundiumok, jövedelmével nem szolgálják többé az egyházak azt a honvédelmi és népnevelési célt, amelyre eredetileg adományoztattak, sőt éppen ellenkezőleg, egyrészen a nemzeti célok, másrészen a nép felvilágosítására és művelődése ellen használhatatlanok. Tekintve továbbá, hogy ezen nagy javadalmakkal járó káros fényezés csak a nép nyomorát teszi kiáltóbbá, és hogy éppen ezen nagy papi birtokok területéről és környékéről kell tisztességes kenyér hiánya miatt idegenbe kivándorolni a haza há munkásainak, ami legélénkebben mutatja a holtköz hatalmának nemzet- és társadalom ellenes, közigazgatási tekintetben pedig káros és veszélyes hatását, óhajtjuk és követeljük, hogy az egyházak birtokában és hasznélvezetében levő állami jószágok, dominiumok és latifundiumok az állam által vonassanak be parcelláztassanak és adassanak át a népnek, hogy így a nép, melynek vállain nyujszik a haza, lehessen itthon a saját hazájában. Tisztelt képviselőház! A megvalósítás módjait a képviselőurak hazafiúi belátására és bölcsességére bizzuk, de mi úgy érezzük, hogy nyomorgó népünket, pusztuló kisgazda osztályainkat a mai romlásból kimenteni az ennek a kérésnek törvényhozó intézkedésekben történő megvalósítása.

— **Értesítés az 1907. évben történt anyakönyvi bejegyzésekről.** Születés: Fu 537, leány 540. Összesen 1077. Ebből r. kath. 1059, ev. ref. 7, g. keleti 1, ág. hitv. ev. 1, izraelita 9. Törvénytelen született 28. Halva született 16. Ikerszületés 11. — Házaságok kötés összesen 309. Ebből r. kath. férfi és nő 294, r. kath. férfi ev. ref. nővel 2, ev. ref. férfi r. kath. nővel 10, ev. ref. férfi és nő 1, izr. férfi és nő 2. — Megjegyzés a vegyes házasságból származó gyermekek vallására 7 esetben a r. kath. vallás előnyére. — **Halálozás:** Férfi 314, nő 315. Összesen 629. Ebből 7 éven felüli 317, 7 éven aluli 312, r. kath. 613, ev. ref. 4, ág. hitv. ev. 2, g. kath. 1, izraelita 9.

— **A csongrádi színház.** Lapunk egyik mult számában közöltük a kecskeméti polgármester levelét. Most itt közöljük egyik lapársunk sorait, melyekben reflektál az itteni kezdeményezésre. Ugy halljuk, hogy jövő héten a csongrádi színpártoló egyesület értekezletet tart, ennél fogva, aktuálisak a Ceglédi Lap következő sorai, melyek így hangzanak: »Színpártoló egyesület. Csongrádon, ahol a kecskeméti színikerület megalakítása iránt a legteljesebb és legtevékenyebb munkásság folyik évek óta, a mult hónapban alakult meg a színpártoló egyesület, amely most alakuló gyűlésének jegyzőkönyvét és alapszabá-

lyait lapunknak is megküldötte. Az alakuló közgyűlés óhaját az alábbiakban fejezte ki, hogy a kerülethez tartozandó városokban s így nálunk is, színpártoló egyesületek szintén létesítenének, hogy ezek a színikerület és színház létesítésének ügyét felszínen tartanak és előkészítik. Valóban itt volna az ideje, hogy a csongrádiak példáját követve, állandó színházunk ügyében valami kezdeményező lépést tegyünk. De ehez a mi nehézségünk miatt szükséges lenne a színpártoló egyesület megalakítása, mely a színház terveit elkészítené és a várossal karöltve államsegélynyerése iránt a szükséges lépéseket megtenné. E sorokhoz csatoljuk azt a hírt is, hogy a tizes bizottság a távozó elnök helyébe Dr. Csucs János főszolgabíró, s a lemondott titkár helyébe Robacsinszky József állami tanítót óhajják megválasztani.

— **Zajlik a Tisza.** Nem kell félni már a jégverem tulajdonosoknak, mert a január másodikai hideg úgy látszik tartós lesz s nyárára behordathatják a jeget. A Tiszában is megindult a jégzajlás s e miatt, a nagyréti közlekedés nagy akadályokba ütközik. Ha azonban a hideg tartós lesz, szabad lesz az út a jégen keresztül.

— **Ecet ég a lámpában.** A fölvilágosodottabb emberek jóvoltából esténként már petróleummal terjesztjük a világosságot. Már egyébként hiába is terjesztenék, mert annak úgy sincs semmi talaja. De a mostani petróleumvilágítás ellen is joggal nagy a panasz leginkább azért, hogy nem világít. Kár, hogy a község ugynevezett fejei a tyukokkal fekszenek és így nem veszik észre a bajt. Az idegenek azt hiszik, hogy Csongrádon ecettel világítanak és tökkel mécselnek. Nem lehetne ezen segíteni?

— **Vörheny.** A gyermekek réme, mely azonban a felnőtteket sem kíméli, ismét uralkodik városunkban. Az intéző körök mindent megtettek a járvány tovább terjedése ellen.

— **Ingyen konyha.** A mult években a szegény gyermekek ingyen konyhája kitűnően teljesítette emberbaráti kötelességét. Hisszük, hogy e nemes cselekedetét még az idén is meg fogja valósítani. A tél zord, hideg és a kicsinyek fájnak, éheznek. Adakozzék, ki hogyan tud a segélyre szorult ártatlan gyerekseregnek.

— **Itt a hideg tél és vele a hurutok ideje,** melyeknek különösen azok vannak kitéve, akik a légzőszervek chronicus megbetegedéseiben szenvednek. Akik nincsenek abban a kellemes helyzetben, hogy az enyhe délvideket felkeressék, használnak »Sirolin-Roche«-t, melynek hosszabb vétele felette ajánlatos, mert kevesbiti a köpetet, szárítja a légzőszerveket és előmozdítja az étvágyat. Mindennemű hurutban szenvedők részére valóságos mentőszert. Kapható a gyógyszerárakban.

— **A divat.** (A Divat Ujság-ból.) A farsang előhírnökei már jelentkeztek. Két bálbizottság is megalakult s a kik tánczra, dalra vágnak, bizonyára türelmetlenülkeve szamlálják most még a heteket melyek a farsangtól elválasztják. Am kár türelmetlenség. Azokról, a kik a fővárosban laknak, bőven gondoskodva van szórakozás és mulatozás szempontjából. Cs csak győzzék idővel jókedvvel. A szonon beköszöntött s bár az igazi tél még kitudja meddig várat magára, mindenütt folynak a vendégnapok; a hangversenyek egymást követik, szintugy a bemutatott előadások is, a mely utóbbiak különösen érdekelnek bennünket. Nem csupán a szellemi élvezet révén, a mit nyújtanak, hanem mert a modern darabokban valóságos gyönyörűsége telhetik a szemünknek a sok szép ruhában. Utat a téli divat vajmi keveset hozott, akár ha az utcai ruhák mintáit nézzük, akár az esti öltözékeket. De azért a mi nűvésznőink a maguk egyéni ízlésével mindig tudnak valami érdekes újítást teremteni színpadi öltözékeikben. Az esti és bál ruhák az eddig megszokott szövetei között feltűnést és bizonyára tetszést is fog kelteni a bársonnyal kidolgozott selyemgáz. Világos alapon, pasztell színekben válogatott bársonyból, gyönyörű virágmotívumok láthatók; a bársonyvirág közt széles atlaszcikok vannak, a melyek csak növelik a bársonymintázat hatását. — Gyönyörű például a világoskék selyemgáz, a melybe hasonlószerű atlaszcikok vannak szöve és egy levél-fűzér vonul rajta keresztül a legsötétebb aranybogar-színtől a legvilágosabb sárgáig. Fiatalosság hatása van a fehér selyemgáz, melynek atlaszcikja is fehér és közte egy »á la pompadour« virágszegély. Azonban mindnél fényesebb hatása a cseresznye piros gáz,

melyen a széles atlaszcik csillámmal kivarrt halvány csikkal váltakozik. — A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való széküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. számú házában van.

— **A »Divat Szalon«-t,** Magyarország egyetlen komoly és hasznos irányu női lapját ajáljuk olvasóink figyelmébe. A mai súlyos gazdasági viszonyok között, mikor feltétlenül megköveteljük a család minden asszonyától, hogy a dolgozó férj mellé állva, a maga házikörében szorgalmával, ügyességével megtakarítsa a nehezen szerzett filléreket, teljes megnyugvással vihetjük be otthonunkba a Divat Szalont, melynek minden törekvése odairányul, hogy a leghasznosabb formák között fejezze be a leánynevelést és álljon támaszul a feleségek és anyák mellett. Tanít szabni, varrni s ez által hatalmas fegyvert ad a nő kezébe a divat ellen, melyet mellőzni, megtagadni ugy sem lehet, hanem vele kiegyezni asszonyi kötelesség. Kedvet ébreszt, eszközöket nyújt arra, hogy fiatal anyák a gyermekeikkel foglalkozzanak: készítsék a ruhácskáikat, játékszereiket, kézbe adhassák az olvasnivalókat és rendezhessék a játékaikat. Ugyanígy foglalkozik a háztartás vezetésének kérdéseivel, az otthon csinosisásával s főképen azokkal az otthon végezhető házimunkákkal, melyeknek eredménye kizárólagos megtakarítás. Szórakoztatás céljából pedig egy, a divatlap fogalmát tekintélyesen fölülmuló szépirodalmi részt is ad, melynek válogatott közleményeit kiváló írók szolgáltatták. Szerkesztői postáját pedig, e női lapnál oly fontos, szinte életkérdéssé, benső összeköttetéssé, gondviselészerű vezetéssé feljett rovatot, maga a szerkesztő: Szabóné Nogáll Janka intézi el, a kihez igazi gyermeki szeretettel járulnak hosszú évek óta bajban, gondban, tanácstalanságban szenvedő hivei, hogy azokat folyton vigasztalja, bátorítsa, felvilágosítsa, s asszonyi kötelességeiben megerősítse. Nemes, értékes házi barát a Divat Szalon, melynek kiállításra a pazar pompával bizonyítja be, hogy az előkelő magyar uri hölgyek kezébe való. Előfizetési ára: egész évre 12 K., mellékletekkel, szabásivekkel, zene-művekkel, szines nyomású képekkel egyben. — Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a Divat Szalon kiadóhivatala Budapest, IV., Eskü-ut 5. sz.

Nyilttér.

E rovatért nem vállal felelősséget a Szerk.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazon jóbarátok és ismerősöknek, akik felejtethetetlen férjem temetésén megjelentek s részvétükkal fájdalmamat enyhíteni szivesek voltak, ezuton mondok szívből jövő köszönetet.

Csongrád, 1908. január hó 4.

Özv. Márton Andrásné.

Kopaszodó fejen nem csak a hajhullást megszünteti, de a kihullott hajak helyén még az egész kopasz fejen is

teljesen új haját növeszt

az a fejbőr kenőcs, amelyet **Dr. Hollósy István** talált fel s most szabadalmaztat.

Ennek a fejbőrkenőcsnek parányai a kipusztult hajhagymák fészkeibe, a bőrpórusokban lerakodnak s ott a fellrisített véresejtekkel egyesülve ujra gyökeret eresztenek. Tizenöt-husz napi kengetés után az új hajhagymák szárai a megerősödött fejbőrön keresztül áttörnek s mint hajszálok kezdenek kisarjadzani a fejbőr alól. Eleinte ritkán aztán egyre sürjebben. A **Dr. Hollósy-féle** fejbőrkenőcs az a csodálatos hatás szer, mely nemcsak növeli a haját, de teljesen új haját növeszt, kapható **Balkányi Lajos** gyógyszerárakban Csongrádon s általa a többi gyógyszerárakban és összes fodrászüzletekben.

☞ **Egy tégely ára 4 korona.** ☞

Tekintetes

Dr. Hollósy István urnak

Csongrád.

Ezennel bizonyítom, hogy a Dr. ur által feltalált fejbőrkenőcs Justin Mihály nyomdatulajdonos ur,

nál, aki hetenkint kétszer látogat meg, bevált. Ugyanis fejének teljesen kopasz részén, már alig 2 heti használat után új hajzat kezdett nőni s a hajszálak egyre sűrűbben nőnek fejének azon a részén, amelyen évek óta egyetlen hajszál sem volt.

Ezért a legnagyobb örömmel vállaltam el a fejbőrkenőcs árusítását, amely nálam is kapható.

Csongrád, 1908. január 4.

Meneser András,
borbély és fodrász.

A szegedi kir. Pénzügyigazgatóságtól.

57279—III/1907. sz.

Hirdetmény

a tőkekamat- és járadékadó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

Az 1908. évi január hó 15-ig a tőkekamat- és járadékadó alá eső jövedelmeket, az azokat élvező egyén vagy erkölcsi személy bevallani köteles.

Tőkekamat- és járadékadó tárgyát képezi mindazon vagyon, mely a föld, ház és keresetadó, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesület adója által közvetve vagy közvetlenül nem érintik, képezik jelesen: mindazon kamatok, osztalékok és jutalékok, melyeket az ország valamely lakosa (egyéni vagy erkölcsi személy) a következő jövedelemforrásokból, úgymint: a) bel vagy külföldről folyó életjáradékokról, özvegyi ellátásból vagy rokonsági évi járadékból, b) kézi- vagy jelzáloggal biztosított vagy egyszerű adólevelekre, váltókra vagy bármilyen kötvényekre, bel- vagy külföldön kölesón adott, továbbá hitbizományi, családi és alapítványi tőkéből, c) belföldi földbirtokkal összekötött, a földadó tárgyát nem képező, dologi jogosítványokból, d) külföldön fekvő föld vagy házbirtokból, ipari, kereskedelmi s bármilyen nevezet alatt érteendő külföldi részvényekből, e) az állam vagy f) törvényhatóságok által kibocsátott s külön törvények által adómentesség kedvezményében nem részesített kötvényekből huz, végre g) a hitelüzlettel foglalkozó, s alapszabályaik értelmében pénzügyi intézmények által kibocsátott, továbbá takarékpénztáraknál és mindazon intézeteknél, melyekkel a takarékpénztári üzem van összekötve, utalványok, betéti könyvek és egyéb betéti okmányok vagy folyó-számla mellett gyümölcsözés végett elhelyezett tőkéből folyó jövedelem.

A pénzügyhatóságnál elhelyezett tőkéből folyó jövedelmet ezen tőkék birtokosai nem tartoznak adó alá bevallani. Ellenben a pénzügyhatóság kötelesek ezen kamattörvények összegét és pedig: a) a kifizetett kamatok összegét évenként, minden év március, június, szeptember és december havának utolsó napján, b) a tőkésített kamatok összegét félévenként, minden év január és július havának utolsó napján a kir. adóhivatalnak kimutatni és az ezen kamatok utánjáró adót egyidejűleg beszedtetni, jogosítva vannak azonban arra, hogy ezt az adót a kifizetett vagy tőkéhez ut kamatokból visszatarthassák.

A tőkekamat- és járadékadó az adóköteles fél állandó tartózkodási helyén vettetik ki. Mindazon adózók, kik a tőkekamat- és járadékadó alá tartozó jövedelem forrásukat az államkincstár megrövidítésére irányított szándékból, az adókötelezettek és adótárgyak egészben vagy részben történt eltávolításával követett jövedéki kihágás miatt az 1883. évi XLIV. t.-c. 100. §-a értelmében büntetettek.

A m. kir. pénzügyigazgatóság.

Kiadó üzlethelyiségek és lakások.

Szőke Ferenc Kossuth Ferenc-utca (Félegyházi-ut) 16-ik számú házában a következő helyiségek ápril 24-től haszonbérbe kiadók.

I. 13 év óta fennálló Tekulics Imre által birt sarok üzlet fűszeresnek, esetleg lakással együtt.

II. Egy pék üzlet lakással együtt, amely lakás 2 szoba, 2 konyha, 1 éléskamra, 1 fűszin és padlásból áll.

III. Egy borbély üzlethelyiség, egy kis lakással, amely 1 szoba, konyha és padlásból áll.

Értekezhetni a tulajdonossal a helyszínén bármikor. — Ugyanott 2 hold szőlő is örök áron eladó.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetetű cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el.

Kiadó lakás.

A Herke város Árpád-utca 7-ik számú házában egy, két utcai szobából és hozzá való mellékhelyiségből álló lakás pincével együtt, esetleg egy utcai szobából álló lakás szintén mellékhelyiségekkel február 1-től kiadó.

Értekezhetni lehet eziránt bármikor Krigler Sándor kórházi gondnokkal.

Kiadó bolthelyiség.

A csongrád városi takarékpénztár piactéri házában egy üzlethelyiség, a melyet eddig Dragon Lajos bérbe birt, április 24-től kiadó.

Értekezhetni lehet eziránt bármikor a takarékpénztárban.

Köhögés!

Aki az egészségét szereti, az megóvja. 5245 hiteles bizonylatok bizonyítják a segélyt hozó eredményt.

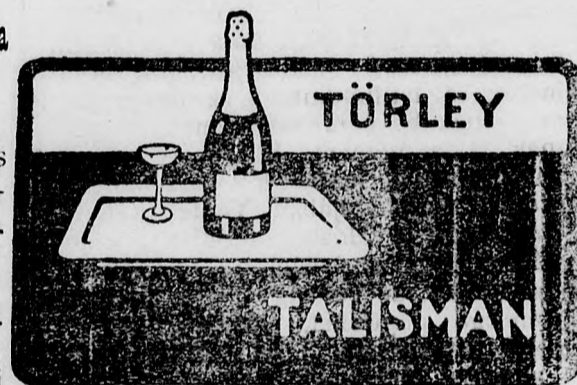
Kaiser-féle MELL-KARAMELL ÁKRA

a három hársfáról.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, katarus, elnyálkásodás, görcs és számarhurutos bántalmaknál.

Egy csomag 20 fill. Egy üveg 80 fill.

Csongrádon kapható: Wiesner Lajos, Balkányi Lajos és Barna Henrik urak gyógyszerüzleteiben.

HIRDETMEYNY.

100.000.000 arany forint tőkét folyósítatunk Magyarországon készpénzben!

RÓTH BANKHÁZ BUDAPEST.

Bank-Központunk: Magy. Kir. Opera-Bazár.

FOLYÓSITUNK:

Törlesztéses kölcsönöket földbirtokra és bérházakra 10--75 éves törlesztésre 3% — 3½% — 4% — 4½%-os kamatra készpénzben.

Jelzálog kölcsönöket II-od és III-ad helyi betáblázásra 5—15 évre 5%-kal, esetleg 5½%-al.

Személy és tárca váltóhitel iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyénnek 2½—10 évi időtartamra.

Tisztviselői kölcsönöket állami, törvényhatósági, községi tisztviselőknél és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre kezességet és életbiztosítás nélkül. Ugyanezek nyugdíjaira is. Értékpapírokra, vidéki pénzügyintézetek és vállalatok részvényeire értékük 95%-ig kölcsönt nyújtunk az Osztrák-Magyar Bank kamatlába mellett, a lombard kölcsönökre saját tőkéinkből reszervált több százezer korona erejéig.

Konvertálunk bármely belföldi pénzügyintézet által nyújtott jelzálog-, törlesztéses-, személy és váltó-kölcsönt.

Mindennemű bel- és külföldi értékpapírt napi árfolyamon veszünk és eladunk.

Tőzsdemegbizásokat a budapesti és külföldi tőzsdéken lekiismeretesen és pontosan teljesítünk mindenkor föltétlen eredményre, míg az árfolyamok naponta gratis sürgőnviileg közöljük.

Pénzügyi szakba vágó minden reális ügyletet a legnagyobb pénzügyi körökönél levő összeköttetéseinknél fogva legelőnyösebben bonyolítjuk le.

Parcellázások: Pénzügyi, jogi és mérnöki lebonyolítása és finanszírozása.

Díjtalanul nyújtunk bármely szakértő felvilágosítást. Bankházunk képviselőire megbízható egyéneket felveszünk. (Válaszbélyeg mindenkor mellékelendő.)

BANKHELYISÉGEINK BUDAPESTEN:

VI. Ó-uteza 15. szám és Lázár-uteza 16. szám alatt vannak.